

A LESZAKADT HINTA. (Lásd a 351. lapon.)

A JÓ SZIV GYŐZELME.

— Elbeszélés. —

INDJÁRT előre megmondhatom, hogy e történetkében két kis leány szerepel, még pedig az egyik Bertácska, gazdag szülők gyermeke, míg a másiknak, Boriskának édes anyja szegény özvegy asszony volt.

Hogy először is Bertácskán kezdjem a dolgot. — ez a kedves, göndörhaju kis leány egyetlen gyermeke volt jó szüleinek. Egy kis városban laktak a főpiacon, szép emeletes házban s Bertácskának mindene meg volt, amit egy ilyen kis leányka kívánhatott. Jó mamája vett neki játékszereket, bábukat, képes könyveket, — de mindezeknél kedvesebb volt Bertácskának az a szép aranysárga kanárimadárka, melyet minap születése napján kapott ajándékol. Oly kezes, oly szelid, szépmadárka volt, marékból evett, engedte magát czirogatni, sőt csak akkor érezte jól magát, ha kézből tartották, kalitkájába pedig csak aludni tért. Vig dalától egész nap visszahangzott a ház s Bertácska gyönyörködve hallgatta. De volt is jó dolga a madárkának, mert amit csak szeretett: czukrot, kakukfűvet, hangyatojást, tejbe mártott zsemlet annyit kapott, amennyi csak kellett neki.

Egy szép nyári nap reggelén a kis leány, midőn kedvenc kanárijának reggelit adott, észre vette hogy különféle elesség már fogytán van. Rögtön szaladt mamájához.

— Édes mamácska, már elfogyott a kakukfű meg a hangyatojás is ... hol-

napra már nem lesz mit adnom madárkámnak.

— Se baj, ha el is fogyott, kedvesem. Különbben is dolgom van a boltban, kísétálunk a városba s veszünk, amire szükséged van. Tedd föl kalapodat és menjünk.

Bertácska jól tudta már, hol kell vásárolni mindazt, amire a kis madárnak szüksége van. Mindenek előtt oda mentek tehát, bevásároltak s aztán a mamával együtt belépett egy fényes boltba, hol a mamának egyéb vásárolni valója volt. Mialatt a mama a boltossal alkudozott, Bertácska az ajtóhoz állt és nézte az utcán járó-kelő népet. Egyszerre, amint ott bámulgatott, szemébe ötlött egy igen szegényesen öltözött asszony, kezében nagy kosárral, míg mellette egy halvány, beteges arczu leányka lépdegélt.

Ez volt Boriska, akiről már mondtam, hogy szerepelni fog e történetkében. Bertácska, ki jószívű leányka volt, részvéttel tekintett a sápadt gyermekre s ez talán föltűnt a szegény asszonynak, mert megállt Bertácska előtt és így szólt:

— Vegyen kakukfűvet, szép kis-asszonykám ... a madárkák ezt nagyon szeretik ... tudom, van otthon valami kedves kis madara.

— Van bizony ... várjon csak egy perczig, mindjárt szólok mamácskának.

Beszaladt rögtön a boltba s mondá:

— Mamácska, itt van egy szegény asszony, aki kakukfűvet árul.

— Vettünk már eleget, elszárad, ha sokat veszünk egyszerre. Mondd meg neki, hogy most nem kell.

A mama ezután ismét a boltoshoz fordult, kivel fontos dolga volt. Ber-

tácska látta, hogy nem illik tovább alkalmatlankodnia; mint jól nevelt leányka elhallgatott, amit sok más gyermek nem tett volna.

Visszatért az ajtóba s megmondta a szegény asszonynak, hogy nincs szükség kakukfüre, már van elég. A szegény asszony sóhajtván mondá:

— Ma sehol sincs szerencsém! Egész délelőtt alig tudtam husz krajezárt megkeresni.

És a kis Boriska oly szomorúan oly kéréleg tekintet Bertácskára, hogy ez valóban őszintén megsajnálta.

— Maguk nagyon szegények, ugy-é? kérde Bertácska részvételt s közeledni akart feléjük, midőn a bolt belsejéből mamája hangját hallá. Rögtön visszafordult és hévvel mondá:

— Mamácska, édes jó mamácska! Egy kis leányka van itt az ajtó előtt, olyan sápadt, olyan szerencsétlen! Azt hiszem éheznek szegény! Adjon neki mamácskám néhány krajezárt!

— Mindjárt, kedves leányom, csak összeszedjük amit vásároltam. Így ni! Most lássuk a te szerencsétlen leánykádát.

Bertácska megragadta a mama kezét, sietve vezette az ajtó felé s még utközben is mondogatá:

— Épen akkora mint én... de olyan sápadt, olyan busan néz, mamácska!

De midőn kiértek az utcára, a szegény asszonyt és kis leányát már nem látták sehol: nézegettek jobbra-balra, de hasztalan, a sápadt leány és anyja már eltűntek az utcasarkon.

Ez nagyon bántotta Bertácskát. Őszintén megsajnálta azt a szomorú arczu

gyermeket, szeretett volna rajta segíteni s ime — eltűnt. A mama azonban megnyugtatta, hogy bizonyosan találkozni fog még vele, mert az ilyen kis városban könnyen ráakad az ember egymásra, kivált az ilyen szegény asszonyt, aki mindennap az utcákon árulgat holmi apróságot, mindig megtalálhatni. Ez kissé megvigasztalta Bertácskát s mamájával eszeveve sétált hazafelé, midőn az utcasarkon nagy népesödülés, dobpörgés és egy férfi harsány kiáltozása vonta magára figyelmét.

— Mit kiabál ez az ember, mamácska?

— Mindjárt meghalljuk.

A dobpörgés megszűnt s a városi hajdu, — mert ez volt aki dobolt és kiáltozott, — egész erejéből kiáltá:

— Adatik tudtára mindenkinek, hogy ma reggel a nagy piacon elveszett egy arany karperecz; a becsületes megtaláló, ha elhozza a városházára, tíz forint jutalmat kap.

Rrrrum, drumm, drumm! A hajdu ismét verte a dobót, tovább ment és ismét elmondta, hogy: Adatik tudtára stb.

Bertácskának a mama megmagyarázta, hogy ez a városi dobos és hogy ha valakinek elvész valami értékes holmija, a városházán bejelenti, onnan pedig kiküldik a dobost, hogy az utcákon mindenfelé hirdesse ki mit veszett el és minő jutalmat kap, aki megtalálja és visszahozza.

Hazaérkezvén, Bertácska mindenekelőtt kedves mamácskájához sietett, hogy a jó friss eledelekből adjon neki ebédet; de alig néhány percz múlva sápadtan tért vissza a másik szobából s keserves zokogással borult a mama ölébe.

— Mi baj, kedves leányom? Mi történt? kérdé a mama meglepetve. Talán leestél, megütötte magadat?

— Nem, oh nem!

— Hát megijedtél valamitől?

A kis leány szólni sem tudott a nagy zokogástól, csak fejét rázogatta.

— De hát mondd meg kedvesem, mi bajod, különben nem segíhetek.

— Oh, azon nem lehet segíteni! szólt Bertácska kétségbeesetten. Oda van! Vége van! Eltűnt!

— Eltűnt? Ki tűnt el?

— Az én kedves madárkám! Az én kis kanárim elröpült! Oh milyen szerencsétlen vagyok!

(Folytatása következik.)

DÉLI ÁLOM.

(Képpel a 341. lapon.)

ZENG A kasza, széna hull,
A karesu szál meglapul.
Mind ott fekszik egy rendbe.
Mikor ledült, gyűjtögetik,
Favillára tűzögetik,
Igy támad a petrencze.
És később a petrenczébül
Emeletes kazal épül,
Avagy pedig ügyes boglya
Van belőle összerakva.
S míg a boglyát és kazalt
Apa rakja, szépen:
A Pistúka ezalatt
A sövény tövében
Alszik, alszik csöndesen,
Álmadozik édesen,
Míg mellette a hü Vigyáz
Ójja, őrizi éberen.

MEGJÁRTA A VARGA-INAS.

(Képpel a 344—345. lapokon.)

TEJES asszony szertehordja
Vevőinek a tejet);

Emeleten föl és alá

Jár egész nap eleget.

Míg maga a vevőnél jár,

Csacsikája azalatt,

Kapu előtt várja, hátán

Emelve a kosarat.

Meglátja ezt Vásott Peti

A eszmadia inas:

Oda setten a csacsíhoz . . .

— »Ni! A kosárban mi az?

Szalvaládé-kolbász biz a —

Uzsonnára jó leszen!

Oda esuszom lábujj-hegyen

S a kolbászkát kiviszem.«

Igy gondolá s ilyen is tett.

De hogy kiesenné . . . legott

A csacsi a kis tolvajon

Egy hatalmasat rugott.

S mintha mondani akarná:

»Haszontalan gaz fia!«. . . .

Feléje fordul s harsogva

Igy ordít: »ia, ia!«

BETÜ-REJTVÉNY.

á	á	á	á	á	
Á	Á	Á	Á	Á	R
ã	ã	ã	ã	ã	
Á	Á	Á	Á	Á	

DÉLI ALOM. (Lásd a 340. lapom.)

SZURTOS BANDI KUTYÁJA.

— Beszélyke. —

(Vége.)

GYIK fiu sem mozdult. Czifra Gyuri szégyelte volna, hogy kezét fogjon azzala rongyos, csavargó fiuval.

De Szurtos Bandi sem akart kibékülni s daczosan mondá:

— Nekem nem köll az ő barátsága... eddig mindig csufolt, ő nevezett el szurtosnak s most az egész falu így gunyol. Gyüölöm... nem is akarok barátja lenni.

Ezzel hátat fordított a tanitónak s mint afféle tudatlan szegény ficzkó, kit soha senki sem tanit semmire, minden köszönés nélkül gyors léptekkel távozott, hű kutyája Dudás pedig utána.

A tanító azonban nem engedte, hogy a többi fiuk is oly könnyedén megszökjenek. Oda állitá őket maga elé és keményen megpirongatá valamennyit, de főleg Czifra Gyurit, hogy ily helytelenül viselik magukat s azt a szegény elhagyott árva fiut még csufolják, a helyett hogy segíteni iparkodnának rajta. A fiuk többsége őszintén meg is bánta a dolgot; csak Gyuri égett a boszuvágytól, mert ő azt szégyelte leginkább, hogy a rongyos Szurtos Bandi nemesak legyőzte őt, hanem oka volt még annak is, hogy a tanító keményen megpirongatta.

Három vagy négy nap mult ezek után s Bandi most még inkább kerülte a falubeli fiukat s csak hű Dudásával mulatott. Negyednap reggel azonban, midőn fölkelte és szokása szerint kutyájával ki akart sétálni, meglepetve látta, hogy Dudás nem mozdul a hívásra. — pedig más-

kor rögtön felugrott. Odasietett a kutyához, megrázta, de Dudás mégsem mozdult. Dudás nem élt többé.

Megható volt szegény Szurtos Bandi kétségbeesése. — hiszen egyetlen igazi barátját vesztette el! Még a gazda is, a ki kegyelemből tartotta Bandit s bizony nem nagyon szerette, megsajnálta most s oda menvén a kutyához, megnézte, megvizsgálta, aztán így szól:

— Ez a kutya meg van mérgezve.

Megmérgezve! De hát ki lehetett oly gonosz? Ki gondolhatott arra, hogy egy szegény árva fiu kutyáját megölje? Ilyesmit csak boszúból tehet valaki. De ki ő s miért akarna boszut állani Szurtos Bandin?

— Ki? Tudom én már, hogy kiesoda! kiáltá Bandi villogó szemekkel. Ezt nem tehette senki más, mint Czifra Gyuri; ő mondta, hogy boszut áll rajtam amiért multkor csuffá tettem! De megállj! Ezért megfizetek én is neked!

Mindjárt föl is kerekedett, hogy megkeresse ellenségét, számolni akart vele rögtön, melegiben. Mert arról meg volt győződve, hogy Gyuri ölte meg szegény Dudást. Kereste tehát mindazon helyeken, hol a fiuk játszani szoktak, de sokáig hiába. Gyuri nem volt sem a lapdázó helyen, sem a patak mellett, sem otthon a ház körül, — és ez még megerősítette Bandi gyanuját. Gyuri bizonyosan fél, s most rejtőzik, hogy Bandi első haragjában ne találkozzék vele. Végre megtudta, hogy Gyuri mégsem rejtőzik, hanem apja

elküldte virágokkal a szomszéd faluba, honnan estére bizonyosan hazatér.

Szurtos Bandinak azonban nem jutott eszébe olyanformát gondolni, hogy ime Gyuri nem rejtőzik, nem félelemből távozott, — Bandi annyira meg volt győződve Gyuri álnok tetteről, hogy most már csak a pillanatot leste, melyben boszút állhat. Nehogy pedig valamikép elszalaszsa ellenfelét, eléje ment az uton, melyben haza felé jönnie kellett; itt az utszéli árokból meghuzódott és haragtól remegve várakozott.

Még le sem szállt a nap midőn Gyuri vígan fütörészve, gyanutlanul közeledett a szomszéd falu felől. Bandi összeszorított ököllel várta s midőn Gyuri csak néhány lépésnyire volt, hirtelen előugrott az árokból s fenyegetőleg oda állt a hirtelen megjelenéstől megrezsent Gyuri elé.

— No's, mit akarsz? Mért állsz elémben? kérde Gyuri csodálkozva.

— Mit akarok? Egy kis számadásom van veled, felelt Bandi dühösen. Talán azt hitted, hogy mert én szegény szurtos Bandi vagyok, el kell tünnöm gonosz tettedet minden szó nélkül?

— Az én gonosz tettemet? Mit felelsz a világra? Hát mivel bántottalak?

— Oh, arra el voltam készülve, hogy ártatlan képet fogsz vágni! De engemet meg nem csalsz, jól tudom, hogy te ölted meg szegény Dudás kutyámat, ezért pedig megfizetek neked! Nesze!

S ezzel keményen arczul ütötte Gyurit. De már ezt Gyuri sem vette tréfára, nem szólt többé semmit, hanem rárohant Bandira. Csak ezt várta Bandi. A

boszuvágy megkészszerzte erejét s el volt szánva, hogy most minden mérgét kitölti régi ellenségén. Roppant dulakodás támadt a földühödött két fiu közt és ezáltal nem volt senki közel, hogy közbe lépjen. Ütötték, tépázták egymást s habár mindjárt kezdettől kitünt, hogy Bandi az erősebb, Gyuri nem hagyta magát olyan könnyen s ugyancsak keményen visszavágott. De végre mégis Bandi kerekedett fölül s Gyuri nagy nehezen kiszabadulván ellenfelei kezeiből, futásnak eredt; arca csupa kék folt volt, orra vérzett, ruhája meg volt tépve, lelkében pedig a harag és boszu érzése támadt. Mikor már jó darabot futott s látta, hogy Bandi nem kergeti, visszafordult és fenyegetőleg emelte Bandi felé kezét.

— No megállj! kiáltá, ha azt akarod, hogy igazi ellenséged legyek, hát ezentul az leszek! Majd megkeserülöd még ezt a mai napot!

Szurtos Bandi hallotta ezt és nevetett rajta. Miért féljen ő Gyuritól? Hisszen épen most is bebizonyította, hogy erősebb; csak próbáljon belekötni Czifra Gyuri, majd megbánja.

És Szurtos Bandi a kielégített boszuérzetével ment haza. Szegény tudatlan gyermek! Senki sem tanította meg arra, hogy a harag, boszu nemtelen és veszedelmes szenvedély, mely csak rövid pillanatokra elégít ki, de azután szomorúságot okoz, ellenségeket szerez, kik megkeserítik életünket; ellenben a szeretet, megbocsátás boldoggá teszi az embert a földön.

Hogy Szurtos Bandi nem tudta és nem követte e régi és bölcs igazságot, az még némileg megbocsátható volt. De

ugyanilyen érzelmeket táplált Czifra Gyuri is és azon nap óta, midőn véres orral menekült Bandi elől, halálos ellenségeskedést esküdött. Ha valahol találkoztak s Gyurilátta, hogy nincs közel segítség, kitért ugyan Bandit utjából, de mindig fenyegette s oly mérgesen nézett reá, mintha szemeivel akarná keresztül szurni. Bandi pedig épen így tett s a két fiu igazi pogány módra gyűlölte egymást. Gyuri folyvást leste az alkalmat, hogy boszuját kitöltse ellenségén, Szurtos Bandi azonban örködött s Gyurisokáig nem tudta célját elérni.

Időközben Bandi, ki semmikép sem tudott minden játszótárs nélkül megélni, megint szerzett magának egy kis kutyácskát. A szomszéd Mihály gazdánál volt négy piczike kölyökkutya; ezek közül kért egyet Bandi s adtak ne-

ki, mert különben sem akarták valamennyit fölnevelni. Szurtos Bandinak tehát ismét meg volt a gyönyörűsége; tanította kis kutyáját, vitte magával mindenfelé,

csakhamar majdnem épen úgy szerette, mint a szegény boldogult Dudást.

Egy napon kísétált vele a patakhoz a fűzesbe s míg a kis kutya a puha pázsi-

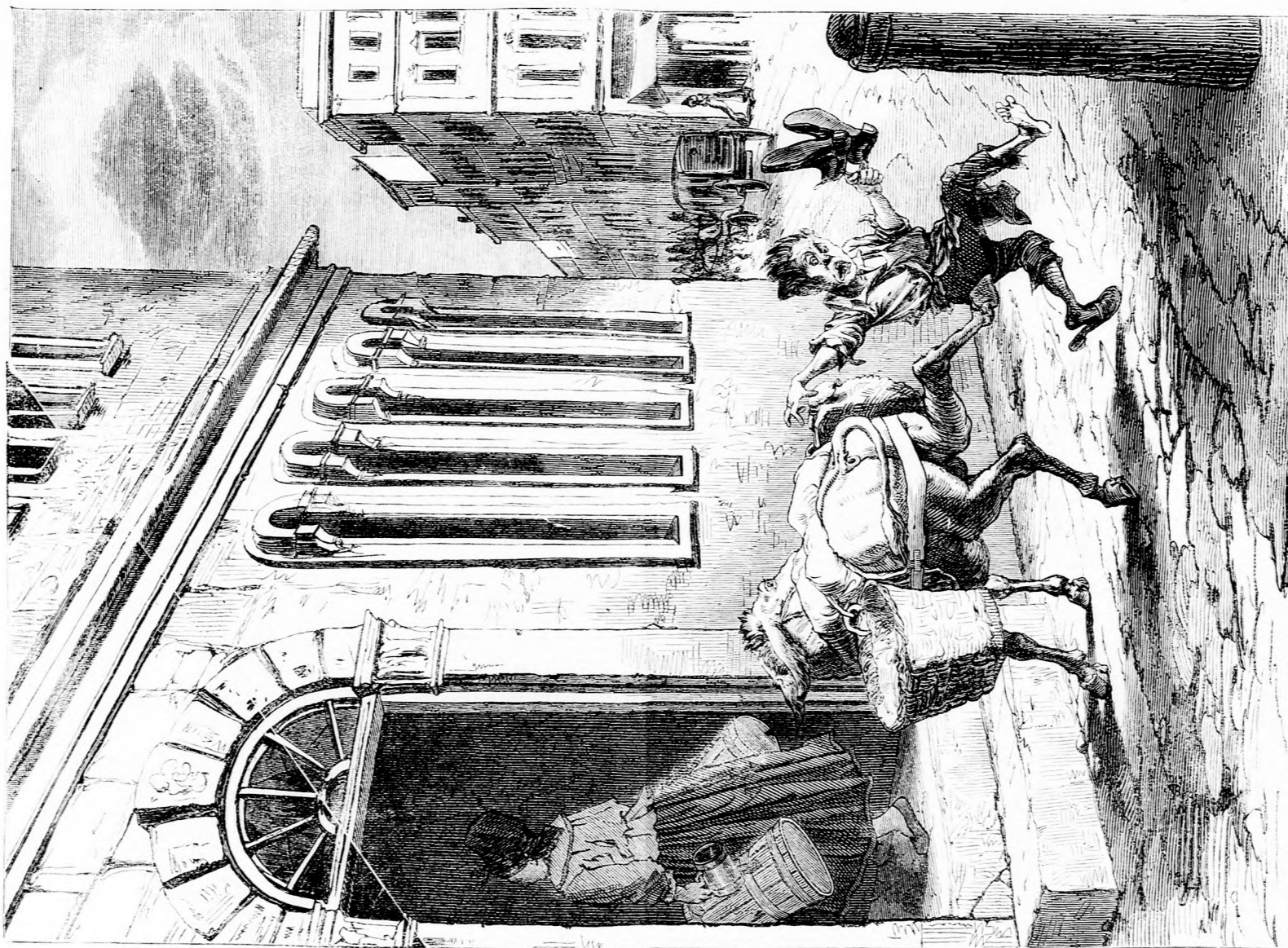
ton heverészett. Bandi a fákon mászkált és madár fészket keresgélt. Semmi rozszat sem gyanítva, jó messzire távozott a kutyácskától s épen egy magas fa tetején volt, midőn egyszerre hallotta,

hogy a kis kutya fájdalmasan visít; odapillantván, látta, hogy valaki nyakánál fogva a levegőben tartja a kutyácskát; az a valaki pedig senki más mint Czifra Gyuri. Nagy rémület szállta meg szegény Szurtos Bandit; majd leesett a fáról. — gyorsan ereszkedett is lefelé s a közben torkaszakadtából kiáltá:

— Ne bántsd a kutyácskám te! Ereszd el rögtön!

De Gyuri nem tette le, hanem magasra emelve a kis állatot, gunyos kacajjal mondá:

— Léteszem, de nem a földre, hanem a vízbe. Rám fogtad, hogy én öltem meg Dudás kutyádat és véresre vertél miatta,

MEGJÁRTA A VARGA-ÉNAS. (Lásd a 340. lapon.)

pedig soha sem bántottam Dudást; de most igazad lesz, most megölöm kedves kutyádat!

Ezzel a szegény kis állatot beledobta a vízbe, maga pedig futásnak eredt s nem messze egy vastag fa mögé rejtőzött. Bandi, ki ez alatt már közel jutott, egy pillanatig habozva állt. Mit tegyen: a kutyácskát mentse-e a vízből, vagy Gyuri után szaladjon-e hogy boszut álljon? De nem sokáig habozott: a vízben fuldokló kis kutya fájdalmas vonítása elhallatszott egészen hozzája, gyorsan a patak felé fordult tehát, beugrott a vízbe, hogy a kutyácskát megmentse. A víz azonban ez alatt már messzire sodorta az uszni még nem bíró kis állatot, Bandi pedig minden megfontolás nélkül sietett utána, elfelejtve, hogy a patakban mély örvények vannak, melyeket nem lehet meglábolni, ő pedig nem tud uszni. Amint tehát már-már elérhetni vélte a kutyácskát, egyszerre elveszett a föld a lábai alól, — az örvénybe jutott; kétségbeesetten kapkodott és most már maga is fuldokolt.

Czifra Gyuri a fa mögött rejtőzve leste, megmenti-e Bandi a kutyát. Egyszerre azonban szívszaggató kiáltást hallott, melytől hideg borzongás futott végig egész testén. Mi az? Ijesztő gondolat villant föl agyában, gyorsan a vízpartjára rohant és rémülve látta hogy nem csalódott: Bandi fuldoklik a vízben és ezt ő okozta!

Iszonyat és kétségbeesés lepte meg Gyuri lelkét s nem gondolva meg, mit cselekszik, berohant ő is a vízbe a fuldokló mentésére. Tudott uszni s remélte, hogy kiszabadítja, — de csalódott. Egymagá-

ban tudott ugyan uszni, de arra gyöngé volt, hogy a hullámok közt uszva máson segítsen. Bandi már eszméletlenül vívódott a vízben; — Gyuri félkézzel megragadta, — de aztán nem birt maga se mozdulni, alámerült, fuldokolni kezdett s a víz midkettejüket magával ragadta, közös serral fenyegetvén a gyűlölködő ellen-ségeket.

Szerencsére nem igen messzire emberek dolgoztak a mezőn, meghallották a segélykiáltásokat, odafutottak és kihúzták a két fiút a vízből. Gyuri még kevés vizet nyelt s azonnal talpra állott, — de szegény Bandi egészen eszméletlenül hevert a földön s megmentői már azt hitték, hogy meghalt. Végre azonban mégis visszanyerte eszméletét, de súlyos betegen vitték haza s több napig élet-halál közt vergődött. Gyuri édes apja, megtudván az egész dolgot, maga hozatott orvost és gyógyszereket a szegény árva fiu számára, ki végre fölgyógyult, de még sokáig gyöngé és halavány volt.

Ez esemény azonban nagy változást idézett elő mindakét fiuban. Szurtos Bandi, amint beteges feküdt naphosszat szegényes ágyán, sokfélére gondolt s eszébe jutott, hogy hátha Gyuri igazat mondott s valóban nem ő mérgezte meg szegény Dudást? Akkor igazságtalanul bántotta, mikor oly nagyon megverte. És amit Bandi gyanított, az csakhamar bizonyossá lett, mert a szomszéd asszony beszéd közben egyszer fölemlítette, hogy sok patkány van a házában, tett is patkánymérget a pajtába, a mérreg eltűnt, de a patkányok mégis megvannak. Midőn Bandi ezt hallotta, meggyőződött, hogy Dudás tévedett

oda a méreghez és így maga okozta halálát. Gyuri tehát ebben ártatlan s Bandi belátta, mily vétkes dolog az, ha csupa gyűlölségből pusztá gyanura üldöz az ember valakit. El is határozta, hogy mihelyt találkozik Gyurival, bocsánatot kér tőle.

De Gyuri is másként gondolkozott már most. Az a veszedelem, melyből maga is alig szabadult, megtanította arra, mily csuf dolog a boszúállás s amint tovább-tovább gondolkozott, belátta azt is, hogy bizony tulajdonképen ő volt mégis mindig a hibás, mert ő, a vagyonos szülők fia, bántotta, csufolta a szegény árva Bandit. Elhatározta, hogy jóvá tesz mindent.

Midőn tehát a két fiu ismét találkozott, mindakettő azon kezdte, hogy bo-

csánatot kérve nyujtá kezét. A jó indulat pedig mindent könnyen végez. — ez órától fogva Gyuri és Bandi a legjobb barátok lettek. A többi gyerekek pedig a faluban, látván, hogy a kertész fia pajtása Bandinak, többé nem csufolták, sőt szintén pajtásuknak fogadták és senki sem nevezte ezentul Szurtos Bandinak. De nem is csufolhatták többé, mert Gyuri apja, ki igen derék ember volt, egészen jóvá akarta tenni fia hibáját s ezért házába fogadta szegény árva Bandit, három évig iskolába járatta, azután pedig magához vette kertész legénynek. És most Bandi mint derék fiatal ember boldogan éli napjait, Gyuri pedig mai napig is legjobb barátja.

LÁTOGATÁS A BÁNYAVIDÉKEN.

(Képekkel a 348., 349. és 352. lap kon.)

Kedves Forgó bácsi!

Több hónappal ezelőtt olvastam a »Kis Lap«-ban egy hosszabb leírást a bányákról s akkor mindjárt nagy vágyam támadt, hogy egyszer a magam szemeivel is láthassam azt az érdekes munkát, mely a föld alatt foly s mely által a hasznos érczek, arany, ezüst, vas, réz stb. birtokába jutunk. Megmondtam ezt kedves jó apámnak s ő nagy örömemre azt felelte, hogy majd ha kitavaszodik, kirándulást tesz velem a bányavidékre. Nem kell épen megszire utaznunk, mert, mint kedves Forgó bácsi jól tudja, itt nálunk Erdélyben sokfelé vannak bányák, még pedig nagyon régiak. Édes apám azt mondja, hogy már két ezer esztendővel ezelőtt a hajdani rómaiak is foglalkoztak itt bányamiveléssel.

Most tehát, hogy kitavaszodott, felesülten vártam, mikor fogunk ez érdekes kirándulásra elindulni. Elhatároztam,

hogy majd aztán megírom utazásomat a »Kis Lap«-nak, mert azt hiszem, kis olvasótársaim között kevés van olyan, aki már látogatást tett bányákban. Ime, most már hazajöttünk a kirándulásról és én híven megírom, amit láttam. Nagyon kérem kedves Forgó bácsit, hogy ha érdemesnek találja, közölje kis olvasó társaimmal.

Korán reggel indultunk el s még délelőtt megérkeztünk a sziklás, hegyes vidékre. Abrud bányára. — Kivülről persze kevés nyoma van annak, mi történik ott lent, mélyen a föld alatt; csak itt-ott látni nagy kőhalmazokat, másutt nyílásokat a hegyek oldalán; midőn pedig egy szük völgybe értünk, a sebes hegyi patak mentében egész sor malmot láttam, melyek zugtak, kelepelték s én meg nem foghattam, mit örölhet emyi malom egyszerűen.

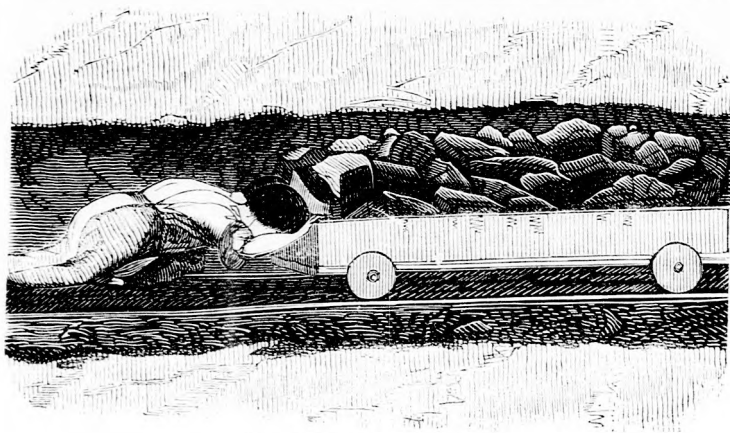
Kissé megpihenvén az uttól, megindultunk a bányába. Azt hittem, rögtön a

sziklák közé megyünk s valamelyik barlang nyílásán lépünk be; de édes apám így szólt:

— A bányák bejárata sokszor messze esik a föld alatti munka helyétől s csak

hosszu alagutakon, folyósókon juthatni a tulajdonképi bányába.

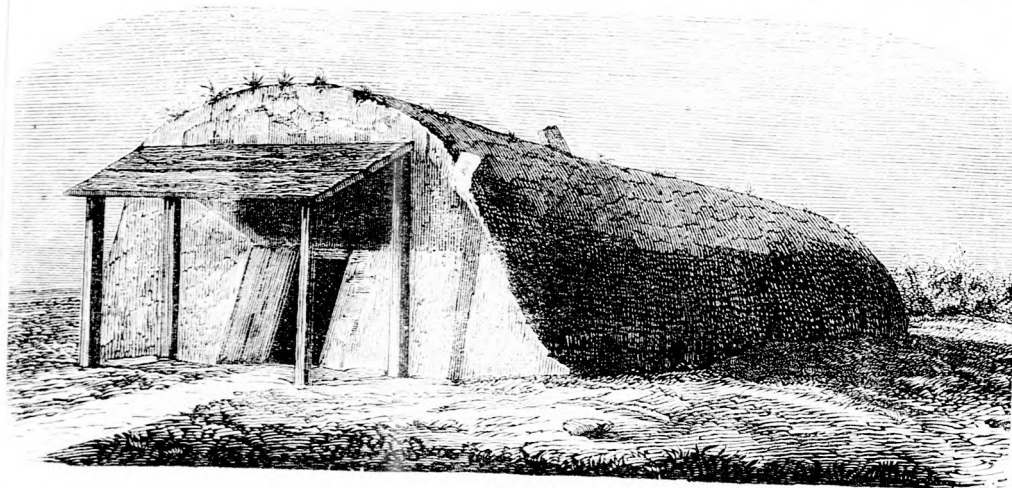
Ugy volt azon bányánál is, melybe mi mentünk. Lent a völgyben egy hosszúkás kunyhóféléhez közeledtünk, — ez

BÁNYÁSZ-FIUK MUNKÁJA.

alatt volt a bejárás, még pedig, mondhatom, nem épen kellemes. Kuthoz hasonló mély akna nyílt előttünk, s itt aztán kosárba ültettek s leeresztettek a mély-

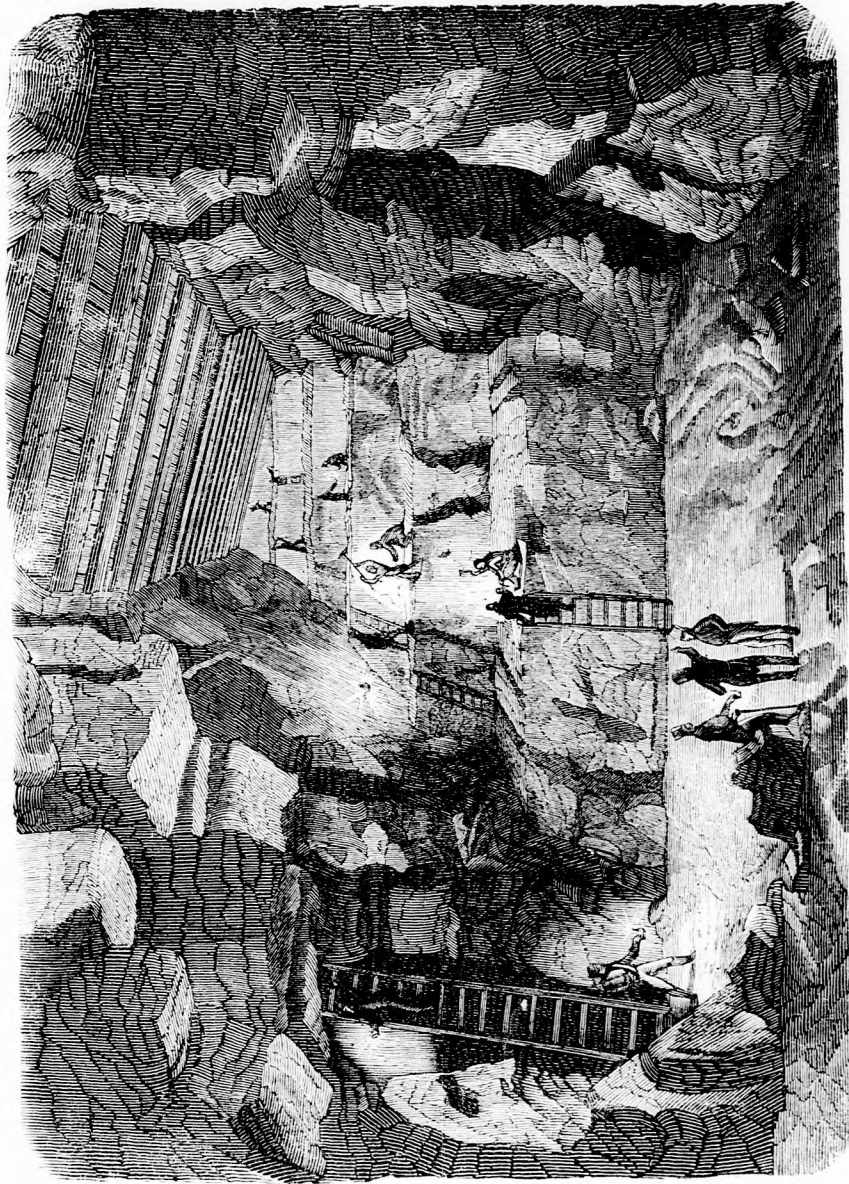
ségbe, mint a vödört a kutba. Őszintén megvallva, én bizony kissé szepegttem, de meg az is nagyon kellemetlen volt, hogy a szabadból hirtelen fojtó, rosz levegőbe

BEJÁRÁS A BÁNYÁBA.

ttni a
elybe
hosz-
ez

tén
de
ogy
übe

AZ ÉRCZŐKÖVEK FELTÉSE.

jutottunk, úgy hogy eleinte alig tudtam lélekzetet venni. Ehhez azonban lassacskán hozzá szoktam, ámbar azután is sajnálattal gondoltam a szegény bányamunkásokra, kik életüket e fojtó levegőben töltik. Nagyobb része halavány is, mintha mind beteg volna.

A kosárban mitegy tiz másodperczig ereszkedtünk lefelé. Végre leértünk a fenekére s meglehetősen tágas tornácz nyílt meg előttünk. Két bányász lámpással ment előttünk s jó ideig eléggé kényelmesen mehettünk, csak hogy néha bokáig sárban kellett gázolnunk, mert az oldalfalakról sok helyen víz szivárgott s a bányászok beszéltek, hogy ez egyik fő ellenségük s leginkább félnek attól, ha valahol földalatti forrás buggyan ki és elárasztja az aknát.

Az akna lejtősen vezetett lefelé, de én természetesen nem tudtam, mily mélyen vagyunk a föld alatt, sem azt, milyen irányban megyünk. Mikor már körülbelül egy negyedórúig haladtunk, a vezető azt mondá:

— Most a nagy hegy alatt vagyunk, — fejük fölött 200 láb magas hegység van.

Önkénytelenül lehajoltam s már azt hittem, mindjárt reánk szakad az egész hegy; nevettek rajtam s mikor láttam, hogy a többiek nem félnek, magam is rösteltem ijedtségemet. Tovább haladtunk tehát s a sötét folyosó mindinkább szűkebb lett; jobbra-balra nyílások tűntek föl, melyek oldalvást vezettek messzire a munkásokhoz, kik mindenfelé dolgoztak. Néha egy-egy ilyen melléktornácz végében pislogó fény látszott, mint valami kis csillag, — ott dolgoztak a bányászok.

Mi azonban csak mentünk egyenesen előre, mignem egyszerre vége szakadt utunknak, — a folyosó megszűnt vagyis inkább egy óriási földalatti terembe nyílt. E terembe azonban nem lehetett csak úgy könyvedén belépni, mert körülbelül öt öllel feküdt alacsonyabban a hoz-

závezető tornácznál: létrán kellett lemásznunk, hogy megnézzük, miként dolgoznak a bányászok. A nagy üreg több pontján világítottak lámpások, úgy, hogy meglehetősen lehetett látni mindent.

Az üreg teteje erős gerendákkal és deszkákkal volt befödve, majdnem mint a rendes lakószobák. Vezetőnk megmagyarázta, hogy ez azért van, mert ott fönt porhanyóbb a föld, nem kemény szikla; hogy tehát rá ne szakadjon a munkásokra, meg kellett támasztani.

Köszönöm szépen! gondolám. Hátha a fölötte levő föld sulya mégis keresztül töri s beszakad! De a bányászok, úgy látszik, egészen megszokták már ezt a veszedelmet s szorgalmasan dolgoztak, hatalmas kalapácsaikkal kifejtették a sziklából a nemes érczet tartalmazó köveket, sőt egyik-másik még dalolgatott is hozzá. Kalapácsaik ütése tompa visszhangot keltett a nagy üregben s mikor többen egyszerre kezdtek döngetni a sziklát, nem hallhattuk meg egymás beszédét sem a zajtól.

Innen megindaltunk kifelé, de nem azon az uton, melyen jöttünk. Most egy sokkal szűkebb, alacsonyabb folyosóba jutottunk, mely azonban rövidebb uton vezet ki a szabadba. De itt egy kissé föl is akadtunk. Ezen az uton viszik föl apró kocsikon a kifejtett érczköveket. Magamforma nagyságu fiuk tolják e kis kocsikat, ugyancsak izzadva a nagy erőfeszítéstől; kézzel, fejjel nekidőlve a kövekkel megrakott kocsinak, tolják fölfelé, természetesen nagyon lassan. Ilyeneket értünk utól s az ut oly keskeny volt, hogy eljök nem kerülhettünk; szépen lassan utánuk kellett tehát mennünk. Próbaképen megkísértettem segíteni nekik s az egyik fiu helyett egy darabon toltam a kocsit; őszintén megvallom, nem birtam sokáig s inkább tanulom a legnehezebb leczkét; e szegény fiuk is talán inkább ezt választanák, ha tehetnék.

— És e nyers kövekkel mit csinálnak most? kérdém, mikor ismét kiértünk a szép szabad ég alá.

— Viszik a malomba, felelé édes atyám.

— A malomba? kérdém bámulva.

— Ugy van, tudniillik amit te malomnak nevezted, midőn azon a keskeny völgyön végig jöttünk s a pataktól hajtott sok malomkereket láttad. De ezek nem malmok, nem gabnát őrölnek. Ezek az érczúzók. Ott a kerék által hajtott gép összetöri apróra e nyers köveket s a törmelékből aztán lassu, fárasztó munkával kimossák az arany szemecskéket.

Igy aztán, mikor ismét elhaladtunk ama malmok mellett, már tudtam, mért zognak, kopognak oly nagyon.

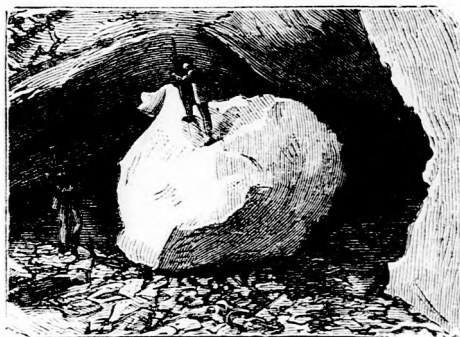
Melegen megköszöntem kedves jó apámnak, hogy oly érdekes dolgokkal

ismertetett meg s most is kellemesen emlékezem vissza e kirándulásra.

Azon reményben, hogy e soraimat kedves Forgó bácsi szívesen fogadja, meleg üdvözlettel maradok

hü kis olvasója

VARGA FERI.

A LESZAKADT HINTA.

(Képpel a ezimlapon.)

LACZIKA, Laczika, az Isten mentsen meg! —
Jaj te szeleverdi, jaj bizony remegek! . . .

Ugy lódul, úgy repül a hinta alattad,
Hogy még egy lendület, Laczikám, s leszakad.«

Igy jajgat, így szorong a jó kis Esztike,
Bátyja nem hallgat rá, csak hintál vesztire.
Zúg a lég körülte, amikor röpülve
Föl s alá száll Laczi, mint madár örülve.

»Lebegek, röpülök! Hol itt, hol ott vagyok,
Lábammal megrugom a napot, esillagot.
Hopp ha hopp! . . . ujuju! . . . Szárny van a lábamon,
Még egyet — s az eget közlől láthatom!«

Igy ujong Vad Laczi; Esztike csak inti,
Ámde a gyerekekkel nem bír már ma senki,
Hopp ha hopp — csak repül mint madár, hujuju . . .
A kötél engedett — s lent fekszik, jujujuj!

Kis Értesítő.

Az árvizkárosultak fölségelésére
újabbán adakoztak:

Majláth Antónia . . . 1 frt.
Kesik Béla . . . . . 1 frt.

Az Ég jutalmazza meg e könyör-
adományokért jószívü kis barátai-
mat. A pénzt rendeltetéses helyére át-
adtam.

Budapest 1876. május 23.

Forgó bácsi.

984.

f. sz.

NYUGTA.

Harminezhét forint és 40 krról,
valamint 2 db ezüst 1 frtosról és 1 db
kir. aranyról, mely összeget alulirott
bizottság a »Kis Lap« szerkesztőjétől
az árviz által károsultak fölségélyezé-
sére köszönettel átvett.

Budapest, 1876. évi május 12.

Az árviz-bizottság nevében

Kada M.

elnök.

22. sz. 37 fr. 40 kr.
2 db ezüst frtos és
1 db es. k. arany.

ÉRC-ZUZÓ MALOM. (Lásd a 347. lapon.)

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi*. Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.
Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.